

De døvstummes Haandalfabet

og

280 af de almindeligste Tegn.

Udgivet af

Johs. Jørgensen,
Præst ved de døvstummes Menighed.

Jul. Gjellerup. — København.

HAANDALFABET

Beskrivelse af Tegnenes Udførelse

med Henvisning til Billedtavlerne.

aabner, lukker op, aaben, Dør, Laage, (I₁)

Armene lægges sammen over Brystet med Fingrene udstrakte og højre Arm forrest. Højre Underarm føres frem i en kvart Cirkel med Albuen som Centrum (»lukkes op som en Dør«).

Aand, Sjæl, (I₂)

Den aabne, kantstillede højre Haand føres forbi Panden fra venstre til højre.

Aar (I₃)

Højre Haands udstrakte, opadvendte Tommelfinger anbringes foran Munden, føres saa frem i en vandret Cirkel, fra højre til venstre, tilbage til Udgangspunktet (Aarets Kredsløb). 2, 3, 4, 5 Aar betegnes ved, at henholdsvis 2, 3, 4 og 5 Fingre udstrækkes. *Iffor* betegnes ved, at Tommelfingeren føres fra Munden og bagud over højre Skulder. »Til næste Aar« betegnes ved at Tommelfingeren føres fra Munden og fremad i en flad lodret Bue (ikke Cirkel).

adderer, lægger sammen (I₄)

De fremrakte, aabne, kantstillede Hænder samles (som om man samlede to Brikker).

adskiller (I₅)

De aabne Hænder samles med Rygfladen mod hinanden og føres derefter hver til sin Side.

Afholdsmand, Afholdssagen. I₆

Med højre Haands Pegefinger tegnes et Kors paa venstre Frakkeopslag.

afskyr, Afsky, afskyelig, (Synd) (I₇)

Med begge de aabne Hænder stødes afværgende ud til venstre. Hovedet vendes samtidig til højre med Udtryk af Afsky.

Aften, Nat, Mørke, mørk. (I₈)

Begge de aabne Hænder føres samtidig ned foran Øjnene, hvor de krydser hinanden. Tegnet gengiver Lysets gradvise Aftagen.

Alder, voxer, bliver ældre. (I₉)

Den højre Haand kantstilles mod Brystet, først lavt nede, saa nogle Tommer højere oppe, saa atter lidt højere og tilsidst omtrent hvor Halsen begynder. Det betegner egentlig Menneskets Væxt i Højden Aar for Aar.

Alderdom, gammel. (I₁₀)

Højre Haands Pegefinger anbringes i højre Øjekrog og føres ned langs Næsen, idet Haanden samtidig vrikkes lidt frem og tilbage. Det er Alderdommens dybe Rynker, som gives.

Almanak, Maaned, maanedsvi. (I₁₁)

Højre Haand med opadvendt, udstrakt Tømmelfinger føres ned i flere parallelle Linier, hvorved betegnes de Striber, som Maanederne danner paa en almindelig Vægkalender. For at betegne »Maaned« føres Haanden kun ned en Gang. 2, 3, 4, 5 Maaneder betegnes ved at udstrække 2, 3, 4, 5 Fingre.

And, Gaas. (I₁₂)

Hænderne udstrækkes fladt som et Par Fødder og bevæges derefter vraltende op og ned, idet hele Overkroppen følger med i Bevægelsen.

arbejder, Arbejde. (I₁₃)

De knyttede Hænder føres i Kreds om hinanden ind mod Kroppen.

Baad, Skib, sejler. (I₁₄)

De svagt bøjede Hænder sættes sammen, saa de danner en Baad, og føres saa fremad i en Bølgelinje.

bader, Bad. (I₁₅)

De fladt udstrakte Hænder lægges mod Brystet og føres saa op og ned, som om man vadskede sig. Hænderne kan ogsaa anbringes over hinanden og Bevægelsen bliver da kredsformig med hver Haand for sig.

bagved. (I₁₆)

Venstre Haand holdes fladt, kantstillet foran Kroppen. Højre Haand, ligeledes kantstillet, bevæges op og ned mellem venstre Haand og Kroppen.

bagtaler, sladrer, Bagtalelse, Sladder. (I₁₇)

Hænderne med udstrakt Pegefinger holdes langt ned til venstre (i Skjul, saa andre ikke kan se det) og med hver Pegefinger beskrives smaa Kredse, venstre Pegefinger højre om, højre venstre om. (fortælle II₉₂).

bander, sværger, Ed. (I₁₈)

Højre Haand holdes i Vejret som ved Edsallæggelse.

bange, angst, frygter, Angst, Frygt. (I₁₉)

De flade Hænder holdes, med Haandfladen indad, foran Kroppen og bevæges saa med et Ryk en eller flere Gange indad, nærmest som om man foer sammen.

barberer. (I₂₀)

Paa højre Haand udstrækkes Tommel- og Lillefinger (Efterligning af Barberkniven) og med Tømmelfingeren »barberes« saa paa højre Kind.

Barn. (I₂₁)

Den højre Arm med lukket Haand bøjes saa Underarmen staar lodret. Venstre Haand lægges under Albuen og vugger Armen (»Barnet«) svagt op og ned.

beder, anmoder, Bøn. (I₂₂)

Venstre Arm holdes frem, svagt bøjet. Højre Haand lægges paa venstre Overarm og føres nedad den helt ud til Fingrene. Ansigt-udtrykket er bønfoldende.

bedrager, uærlig. (I₂₃)

Venstre Arm holdes frem, svagt bøjet. Den højre Haand kantstilles derpaa og føres frem og tilbage.

befaler, Befaling, Bud. (I₂₄)

Højre Haands Pege- og Langfinger holdes udstrakt og Haanden føres fraoven (omtrent foran Halsen) med en rask Bevægelse ned mod højre, hvor den standses pludselig med et lille Ryk.

begærer, begærlig, Begærlighed. (I₂₅)

Hænderne holdes foran Kroppen, med Haandfladen opad, Fingrene krummede, og føres saa indad mod Brystet, som om man vilde drage noget til sig.

begraver, Grav, Begravelse. (I₂₆)

Hænderne holdes foran Kroppen, med Haandfladerne mod hinanden og ca. 1 Alens Afstand, Fingrene strækkes nedad. Hæn-

Brænde, Træ, hugger Brænde. (I₄₇)

Venstre Haand holdes med Fingrene udstrakt nedad (betegner Brændet). Højre Haand (Øxen) kantstilles og hugges ned foran venstre flere Gange.

Brød. (I₄₈)

Venstre Haand knyttes. Højre Haands Tommelfinger føres rundt om Ryggen af venstre Haand. Bevægelsen er ganske den samme, som naar man skærer Brød.

bytter, skifter. (I₄₉)

Den venstre knyttede Haand holdes udstrakt med Ryggen opad. Højre Haand knyttes med Fingrene opad og føres over den venstre, idet den samtidig vendes.

Daab, døber. (I₅₀)

Venstre Underarm med knyttet Haand holdes lodret (Barnet) og med den højre hule Haand »ses« 3 Gange over venstre Haand.

Daare, Idiot, dum, enfoldig. (I₅₁)

Den flade, højre Haand bevæges i Kreds foran Panden.

daarlig, slet, grim, ond. (Synd) (I₅₂)

Med den aabne højre Haand slaas misbilligende nedad.

i Dag. (I₅₃)

De vandret udstrakte flade Hænder (Fladen opad) bevæges nedad med et lille Ryk.

Dampskib. (I₅₄)

Begge Hænder med nedhængende, krumme Fingre bevæges rundt i Kreds hver paa sin Side, efterlignende Skovhjulene paa Dampskibet.

danser, Bal. (I₅₅)

Højre Pegefinger holdes nedad, venstre opad, og de føres i Kreds om hinanden, højre om.

dejlig, god, smuk. (I₅₆)

Den flade Haand anbringes foran Læberne og føres frem i en Bue nedad, hvor den standses med et lille Ryk.

dier, patter. (II₅₇)

Der suttes paa højre Pegefinger, idet Armen støttes ved Albuen af venstre Haand.

dividerer. (II₅₈)

Med Pegefingrene beskrives 2 nedadgaaende Buer, som vende mod hinanden og forneden ljerne sig fra hinanden (de samme 2 Buer man anvender, naar man paa Tavlen udfører en Division f. Eks. 3) 420 (140).

Djævel, Satan, Fanden. (II₅₉)

Pegefingrene anbringes som 2 Horn i Panden. Ofte anvendes kun den ene af dem. (Begrebet kan ogsaa udtrykkes ved det sammen satte Tegn »ond Aand«).

drikker. (II₆₀)

Højre Haand formes til et Bæger, hvorefter man drikker.

driller. (II₆₁)

Højre Tommelfinger sættes under Hagen (den iøvrigt lukkede Haand vender ligefrem) og Haanden føres flere Gange frem, saaledes at Tommelfingeren i Fremgangen kommer til at glide langs Hagen Underside.

dræber, myrder, Mord. (II₆₂)

Højre Haand holdes saaledes som man holder en Floret i Stød og stødes saa rask frem.

dør, Døden. (II₆₃)

Venstre Haand kantstilles og højre Haand (ogsaa kantstillet) føres ned forbi den i en svag Bue.

døvstum. (II₆₄)

Højre Pegefinger lægges paa Øret (døv) og føres hen paa Munden (stum)

egen, selv. (II₆₅)

Den lukkede højre Haand med Tommelfingeren opad og udstrakt holdes foran Brystet og føres med et rask Tag ind til samme.

ej, tilhører, min, din, hans, hendes (II₆₆)

Den flade kantstillede højre Haand føres ind mod den ejende.

elsker, Kærlighed, holder af, vil gerne. (II₆₇)

Højre aabne Haand lægges paa Brystet. Forskellen mellem »elsker« og »holde af« gøres dels ved at det første har stærkere Mimik, dels ved at Tegnet ved det sidste gentages (som smaa Klap).

Ende, tilsidst. (II₆₈)

Højre kantstillede Haand føres ned ad venstre Arm (det aftagende) og hugges tilsidst med et rask Slag ned for Enden af Fingrene.

skændes
Sladder
smal
Sommer
spise
spotte
springe
Sten
stille
Stol
stolt
Storm
Strid
stærk
Sult
sund
svag
Svamp
Svend
sværge
Synd
syng
tale
taus
tegne
Tegnsprog

se Fjende
» bagtale
» tynd
» varm
» Føde
» haane
» hoppe
» haard
» Fred
» sidde
» hovmodig
» blæse
» Fjende
» Kraft
» Hunger
» Kraft
» mat
» blød
» graa (b)
» bande
» daarlig
» sige
» sige
» stum
» Blyant
» fortælle

Theater
tjene
tilsidst
tro
Træ
træffe
træt
Tyende
tyk
ulig
Uld
undtagen
undvige
Uorden
Uven
uærlig
Vand
Vej
Vielse
Vind
Vinter
Vogn
voxe
voxen

se Komedie
» opvarte
» ende
» tænke
» Brænde
» møde
» mat
» opvarte
» bred
» forskellig
» Faar
» subtrahere
» flygte
» blande
» Fjende
» bedrage
» { Pumpe
 { Hav
» Gade
» Bryllup
» blæse
» Frost
» køre
» Alder
» høj

TAVLE II

TAVLE III

TABLE IV

TAVLE V

